

les ratlles vermelles

m. jordana

Sembla per fi que des d'uns anys ençà —molt pocs certament—, l'opinió local està fermament interessada per la conservació de totes aquelles edificacions que tenen un determinat regust de caràcter ranci, ja sia per la seva antiguitat, ja per què intrínsecament representen una fita important de la pròpia història del nostre poble.

Per tothom és reconeguda la tan lloable com inútil reacció ciutadana, en el cas de la desaparició de dos edificis tan representatius per a nosaltres, com foren el Palau Miró i la Casa Quer. Hom afirma, i no mancat de certa raó, que la revalorització del sòl urbà en certs nuclis de l'interior de la població, acompanyada de l'especulació dels seus propietaris o compradors, són els motius si no exclusius, si a menys els principals causants de tan irreparables demolicions.

Adhuc a última hora, sembla també que les autoritats reusenques, han reaccionat favorablement en aquest sentit, i prova d'aquesta afirmació, l'hem tinguda per part del propi Ajuntament, en encarregar el reportatge fotogràfic d'edificacions històriques, característiques i d'estil, que fou exposat al nostre Centre, i que la majoria de reusencs admiraren amb veritable satisfacció. Per altra part, una altra comissió dirigida per l'actual Ajuntament, està confeccionant un exhaustiu catàleg de tots aquells elements arquitectònics de més o menys interès que existeixen a la nostra ciutat. Aquestes dues intervencions, demostren doncs una inquietud lloablement esperançadora.

Però a part de tots aquells edificis d'una certa importància per la seva monumentalitat, desapareguts, n'hi ha molts altres, no tan importants, però sí que tal volta contribuïen a crear en certs carrers un

ambient d'antiguitat i noblesa al nostre poble. No parlem ja de les muralles i els corresponents portals desapareguts, puix segons informacions, el seu valor artístic no era excessivament important, perquè estaven conieccionades per materials poc nobles, i tot això és tal volta una cosa molt llunyana per a merèixer en el dia d'avui una inútil lamentació. La nostra intenció és de parlar d'unes determinades cases, que en el seu dia foren llars d'artesans i pagesos, i que per la seva configuració i certs detalls arquitectònics de la façana, eren mereixedores d'un respecte i d'una adequada restauració, en lloc de ser enderrocats i substituïts per altres edificis sense cap altre interès que el d'una millor renda per als seus propietaris. Renda, que al cap de molt pocs anys, pel seu emplaçament, i pel constant augment del cost de vida, es transforma novament en ruïnosa.

Però analitzant profundament el motiu de la qüestió, podem comprovar que la desaparició d'aquestes cases, ha estat fomentada per l'acció equivocada d'unes corporacions pretèrites, que un dia de l'any 1893, tingueren la peregrina idea de confeccionar un plànol, per cert molt ben realitzat, de la ciutat, —cosa molt lloable, però al mateix temps aprovaren de regularitzar, —donar noves alineacions—, a uns carrers, senyalant al plànol recentment confeccionat, unes ratlles vermelles sobre les edificacions existents. Les fatídiques ratlles vermelles, amb el temps, foren la condemna a mort dels edificis involucrats. Així, d'aquesta forma tan senzilla, han desaparegut un important nombre d'edificis, que avui dia podrien constituir un important llegat dels nostres avantpassats.

No volem dubtar de la bona intenció dels regidors d'aquell temps, i no en

dubtem, ja que el mateix Pau Font de Rubinat, aleshores president de Foment, marcà ratlles vermelles a cases propietat de la seva família, cosa que tal volta avui dia no tindria lloc. També és ben cert que les alineacions dels carrers i carrerons eren molt irregulars, formant angles i racons de molt mal gust, a les darreries del segle passat. Però no oblidem tampoc que els carrers traçats a l'edat mitjana i àdhuc a principis de l'edat moderna, eren precisament d'aquesta forma per motius propis d'aquell temps.

Aquelles ratlles vermelles, tenien igualment la missió d'eixamplar, si bé d'una manera ben minsa, la majoria dels carrers existents a l'interior dels ravals. Però aquesta lleugera modificació d'alineacions ha demostrat al cap dels anys que no ha reportat cap benefici en la circulació dels esmentats carrers, i, al contrari, ha produït una inútil destrossa d'edificis. Aquelles ratlles vermelles dibuixades al plànol confeccionat pel topògraf senyor Pagès, el 12 d'octubre de 1893, i signat per l'arquitecte senyor Caselles, el secretari senyor Muntagut, l'esmentat regidor de foment, senyor Font, i l'alcalde accidental, senyor Casimir Grau, està vigent encara en l'actualitat, i des d'aquella data fins al present, no es donen permisos d'obres de consolidació als edificis afectats, i per a tota obra de reforma de poca importància que s'hi vol realitzar, s'han de pagar uns drets municipals multiplicats per tres, en relació a les altres cases de la ciutat.

I després de tot això ens preguntem: No pot considerar-se aquesta arbitrariedad, com una contribució definitiva a la desaparició de molts edificis de caràcter de la nostra ciutat, que avui dia, degudament consolidats i restaurats, podrien existir encara?